

«Берегитесь ревности, сеньор, / То – чудище с зелеными глазами, / Глумящееся над своей добычей».

Без знания смыслов, которые культура привносит в язык, невозможно понять, что вкладывается в понятие «черная кошка». Само по себе, изолированное от контекста, это словосочетание обозначает домашнее животное черного цвета. В славянской культуре встреча с черной кошкой, согласно народной примете, сулит беду. Черная кошка предвещает неудачу, несчастье. В противоположность славянской народной традиции, в западной культуре черная кошка больше обласкана народной любовью. Так, в Великобритании черная кошка является символом удачи, она изображается на открытках с пожеланиями удачи и успеха.

Безусловно, изучение межкультурных взаимодействий и сопоставление языковых репрезентаций картины мира в разных языках способствует развитию языковой личности, способной преодолевать языковые барьеры, адекватным образом декодировать и использовать культурные знания в процессе коммуникации. Следовательно, преподавание иностранного языка через призму межкультурной коммуникации является важной педагогической задачей, направленной на формирование у студентов межкультурной языковой компетенции.

*Довбня О.М., канд. філос. наук, доцент*

*Харківський національний аграрний університет імені В.В.Докучаєва*

## **МОВНИЙ ЧИННИК КОНСОЛІДАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА ТА ЕТНОПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ**

Мова – суспільне явище. Вона виникає з потреби спілкування з іншими людьми і є важливим інструментом взаємодії. Приналежність до певного народу, його культури зумовлюється етнічно, тобто походженням. Збереження мови є запорукою збереження і традицій, і всього духовно-культурного пласту цінностей, створеного на підґрунті мови і усього іншого, що робить дану соціальну спільність народом.

Ідея нації формується в середовищі того чи іншого народу як засіб досягнення державності, державного суверенітету і реалізується із здобуттям останнього. Нація і держава утворюють симбіоз: ідея нації є необхідною основою для утворення держави, а держава втілює колективну національну волю. Не нації породжують народні рухи, а навпаки, на ґрунті соціальних рухів народів, що досягли певного розвитку, формується ідея нації.

Враховуючи те, що більшість країн сучасного світу є поліетнічними, національно-етнічна складова є однією з найбільш важливих у політиці цих держав. Національною політикою зазвичай називають діяльність держави у сфері міжетнічних відносин та реалізації етнонаціональних інтересів. Поліетнічні країни, у складі яких представлені як домінуюча титульна нація, так і національні меншини і національні групи, можуть стати як джерелом слабкості, так і сили держави. Останнє досягається в результаті консолідації зусиль поліетнічної багатокультурної спільноти, як прояв розбудови громадянського суспільства і здійснення державою політики мультикультуралізму. Утискання якогось етносу, спроба нав'язати йому певні

цінності проти власної волі викликає конфлікти.

Мовно-культурні конфлікти у житті етносів, націй, суспільства та держави можуть призвести до негативних, а то й трагічних наслідків: загрожувати цілісності країни, руйнувати дружні стосунки між державами та іншими суб'єктами етнонаціональних відносин, зумовлювати міжнародну ізоляцію, розпалювати вогонь громадянської війни тощо.

Мультикультуралізм – принцип етнополітики і культурно-просвітницької політики низки поліетнічних держав (Канади, США, Швейцарії, Індонезії), які проголосили одним із пріоритетів країни збереження етнічних і культурних відмінностей, забезпечення задоволення мовно-культурних потреб національних меншин та імігрантів. Політика мультикультуралізму в той же час доповнюється вихованням лояльності до держави і формуванням в його межах політичної нації.

Мова виступає засобом ідентифікації людей, що розмовляють нею, тобто засобом вираження приналежності їх до однієї спільноти. Втім, об'єднуюче начало мови стосується не лише людей одного етнічного походження, а й тих, хто оволодів мовою іншого етносу і разом з нею прийняв його базові цінності, культуру і певним чином консолідувався з ним у різних сферах суспільного та міжнародного життя. Прийняття рішень на державному рівні про державну мову, мову міжнаціонального спілкування, мови національних меншин ніколи не лишає байдужими громадян поліетнічних країн і навіть викликає реакцію компетентних у цих питаннях міжнародних організацій або країн, які мають у складі населення однакові етносоціальні групи, оскільки вони стосуються співвідношення національного і інтернаціонального, державного і соціального, загального, окремого і одиничного.

Сьогодні мова, як складова проблем захисту прав і свобод людини, гармонізації суспільних і міжнаціональних відносин та необхідності вирішення завдань, пов'язаних з ними [1, преамбула, ст.1, 2, 7], не втрачає своєї актуальності і лишається у полі зору усіх зацікавлених сторін.

### **Література**

1. Загальна декларація прав людини. Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року. URL: [http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995\\_015](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_015).

*Князь Т. М., канд. філол. наук, доцент*

*Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва*

## **ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ ФРАЗЕОЛОГІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

Вивчення іноземних мов нерозривно пов'язане з освоєнням іншомовної культури, що передбачає не тільки здобуття певного обсягу культурологічних знань, а й формування здатності й готовності розуміти культуру носіїв мови. Міжкультурні знання сприяють розвитку цілісного уявлення про культуру країни досліджуваної мови. До них належать фразеологічні одиниці (ФО), граматичні структури, правила етикету, знання про традиції й особливості національного характеру, знання про країну, її історію.